

(/)

NOVOSTI (/HR/NOVOSTI/) ČASOPIS (/HR/CASOPIS/AKTUALNI_BROJ/) **Dvije moćne tehnologije: video i radar.**
KONFERENCIJE (/HR/KONFERENCIJE/) KATALOG TVRTKI (/HR/KATALOG_TVRTKI/) ZASTITA (/HR/ZASTITA/)
MARKETING (/HR/MARKETING/) IMPRESSUM (/HR/IMPRESSUM/)

(<https://www.axis.com/products/axis-q1656-le/support>)

NADZOR JAVNIH POVRŠINA I ZAŠTITA PERIMETRA 28. 11. 2023.,
HOTEL ZONAR, ZAGREB

(<https://zastita.info/hr/konferencije/nadzor-javnih-povrsina-i-nadzor-perimetra/o-konferenciji/>)

5.10.2023.

RED BUTTON
redbutton.mup.hr

ova aplikacija namijenjena je svima Vama, ali je posebno prilagođena djeci i omogućuje prijavljivanje sadržaja na internetu za koji sumnjate da je nezakonit i odnosi se na različite oblike iskorištavanja i zlostavljanja djece

Većina počinitelja vršnjačkog nasilja su dječaci, no sve je više i djevojčica

Broj počinitelja vršnjačkog nasilja u Hrvatskoj se povećao tijekom 2022. godine u odnosu na 2020. i 2021. godinu, dok je broj počinitelja vršnjačkog nasilja u 2019. godini bio neznatno manji (za 5 počinitelja) u odnosu na broj počinitelja evidentiran tijekom 2022. godine (359). Većina počinitelja vršnjačkog nasilja su muškog spola, dok je za istaknuti da se broj počinitelja ženskog spola povećava.

Zlostavljanje među djecom dolazi u različitim formama. Fizičko maltretiranje je kada nasilnici fizički ozljeđuju svoje mete. To može biti guranje, saplitanje, udaranje, odnosno svaki oblik dodirivanja koji osoba ne želi može biti maltretiranje. Verbalno maltretiranje je ismijavanje ili zadirkivanje nekoga. Psihološko zlostavljanje je ogovaranje ili isključivanje ljudi kako bi se osjećali loše u vezi sebe. Cyberbullying je kada zlostavljači koriste internet i društvene mreže i govore stvari koje možda ne bi rekli osobno. To može uključivati slanje zlih poruka, objavljivanje uvreda o nekome putem društvenih mreža ili nepristojno komentiranje njegovih slika. Internetski zlostavljači također mogu objavljivati osobne podatke, slike ili videozapise s namjerom da povrijede ili osramote nekoga drugog.

Kaznena djela s elementima nasilja

Nasilje među djecom prokomentirali su nam u Ministarstvu unutarnjih poslova RH. „Vršnjačko nasilje se u Ministarstvu unutarnjih poslova prati kroz teže oblike kažnjivih radnji - počinjena kaznena djela s elementima nasilja (koja uključuju sve oblike nasilja), kod kojih kaznenih djela su žrtve/oštećene osobe u vrijeme počinjenja kaznenog djela bile mlađe od 18 godina dok su počinitelji, njihovi vršnjaci - odnosno osobe do 21 godine starosti“, kažu nam iz Kabineta Ministra unutarnjih poslova RH.

Zlostavljanje u djetinjstvu veliki je javnozdravstveni problem koji povećava rizik od loših zdravstvenih, društvenih i obrazovnih ishoda u djetinjstvu i adolescenciji. Ove posljedice osjećaju svi oni koji su uključeni u zlostavljanje (nasilnici, žrtve i zlostavljači-žrtve) i šire se duboko u odraslu dob. Djeca koja se na bilo koji način doživljavaju kao „drugačija“ izložena su većem riziku od viktimizacije, a fizički izgled je najčešći okidač zlostavljanja u djetinjstvu.

Globalno, jedno od troje djece bilo je zlostavljano u posljednjih 30 dana, iako postoje značajne regionalne varijacije u prevalenciji i vrsti doživljenog nasilja. Posljedice zlostavljanja u djetinjstvu mogu se kategorizirati u tri široke kategorije: obrazovne posljedice u djetinjstvu, zdravstvene posljedice u djetinjstvu i sve posljedice u odrasloj dobi.

Tablica: Počinitelji kaznenih djela vršnjačkog nasilja – U tabelarnom prikazu radi se o identificiranim i procesuiranim počiniteljima.

Počinitelji vršnjačkog nasilja u RH - osobe do 21 godine starosti

Godina	Ukupno počinitelja kaznenih djela vršnjačkog nasilja	
	M	Ž
2019.	354	36
		390

2020.	241	27	268
2021.	264	34	298
2022.	359	59	418

Broj oštećenih osoba – djece mlađe od 18 godina kaznenim djelima od 2018. godine do danas je u porastu:

- 2018. bilo je oštećeno 3 387 djece,
- 2019. - 4 328,
- 2020. - 4 376,
- 2021. - 5 106,
- 2022. - 5 329,
- u sedam mjeseci 2023. godine 3 615 djece.

„Kod vršnjačkog nasilja žrtve su djeca (osobe do navršениh 18 godina), dok su počinitelji osobe starosti do 21 godine (osobe starosti od 18 do 21 godine pratimo kao mlađe punoljetnike)“, pojašnjavaju u MUP-u.

Evidentirano 884 kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta

Pitali smo i koliko je rašireno iskorištavanje djece za pornografiju i seksualno zlostavljanje djece putem interneta u Hrvatskoj. Iz policije nam odgovaraju da je tijekom 2022. godine u RH evidentirano 884 kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta. Najveći broj kaznenih djela odnosi se na kazneno djelo "Iskorištavanje djece za pornografiju" (440 KD), kazneno djelo "Spolna zlouporaba djeteta mlađeg od petnaest godina" (261 KD), te kazneno djelo "Upoznavanje djece s pornografijom" (109 KD), dok se ostala kaznena djela odnose na "Zadovoljenje pohote pred djetetom mlađim od petnaest godina" (28 KD), "Podvođenje djeteta" (21 KD), "Mamljenje djece za zadovoljenje spolnih potreba" (20 KD), "Iskorištavanje djece za pornografske predstave" (3 KD), te "Spolnu zlouporabu djeteta starijeg od petnaest godina" (2 KD).

Tablica: Broj prijava putem aplikacije Red Button

Red Button Ukupan broj prijava Prijave zlostavljanja žrtve Prijava sadržaja na internetu

2013.	189	13	176
-------	-----	----	-----

2014.	1052	33	1019
2015.	1161	36	1125
2016.	96	23	73
2017.	100	28	72
2018.	96	14	82
2019.	142	51	91
2020.	515	405	110
2021.	452	322	130
2022.	250	162	88

Veliki dio vršnjačkog nasilja odvija se u online okruženju. Elektroničko nasilje razlikuje se od „tradicionalnog“ vršnjačkog nasilja prema dostupnosti jer prisutno je 24 sata na dan, svih 7 dana u tjednu, izloženosti (kod kuće i na mjestima koja su ranije bila sigurna za dijete), mnogobrojnoj publici i svjedocima, anonimnosti koja olakšava kršenje socijalnih normi te kod žrtve pojačava osjećaj nesigurnosti i straha radi čega posljedice takvog oblika nasilja ponekad mogu biti i ozbiljnije od onih prouzročenih međuvršnjačkim nasiljem u stvarnim situacijama. S obzirom da ne dolazi do fizičkog kontakta između žrtve i publike, djeca i mladi teže vide i razumiju štetu koju njihove riječi mogu nanijeti.

Kako prijaviti cyber bullying?

Zanimalo nas je koje korake treba dijete/mladi učiniti da bi prijavili cyber bullying i kada takva prijava zahtjeva policijsko postupanje. „Svaka prijava se provjerava kroz provedbu kriminalističkog istraživanja. U današnje vrijeme kada djeca na internetu provode više vremena nego inače, svakako je rizik za počinjenje kažnjivih radnji na njihovu štetu veći“, kažu u MUP-u.

MUP je još prije 10 godina lansirao aplikaciju Red Button namijenjenu prijavljivanju nezakonitih internetskih sadržaja koji se odnose na različite oblike iskorištavanja ili zlostavljanja djece.

„Aplikacija Red Button namijenjena je za prijavljivanje spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, no putem iste se prijavljuju i druge protupravne radnje na štetu djece i obitelji. U većini slučajeva prijave podnose same žrtve kažnjivih radnji, dok su neke od njih anonimne ili ih podnose treće osobe koje raspolažu saznanjima o protupravnim ponašanjima“ tumače u MUP-u.

A kakva je pravna odgovornost mladeži za kažnjiva ponašanja u Republici Hrvatskoj, kada mogu odgovarati i kakve su kazne?

„Kada je riječ o kaznenoj odgovornosti djeteta, iz MUP-a kažu da dijete do 14 godina starosti nije

kazneno odgovorno. Djeci od 14 do 18 godina starosti mogu se za počinjena kaznena djela kao sankcije izreći odgojne mjere i maloljetnički zatvor, kao i odgojne i sigurnosne mjere, dok se djeci starosti od 16 do 18 godina može izreći i maloljetnički zatvor", objašnjavaju u MUP-u. .

Prevenција nasilničkog ponašanja ključna je za postizanje ciljeva smanjenja vršnjačkog nasilja, s time se svi slažemo, no, što mogu učiniti roditelji, školski socijalni radnici i školski ravnatelji koji imaju učenika ili nekoliko njih koji su bili zlostavljani ili koji su zlostavljači, nakon što je situacija prešla točku prevencije.

„Ukoliko je pomoć ili intervencija policije hitno potrebna najbolje je odmah nazvati broj 192. Sumnja na zlostavljanje i iskorištavanje djeteta putem interneta, kao i sva druga protupravna ponašanja, mogu se prijaviti osobno dolaskom u najbližu policijsku postaju/upravu, korištenjem e-pošte, odnosno slanjem prijave na adresu policija@mup.hr ili adrese e-pošte regionalnih policijskih uprava <https://policija.gov.hr/policijske-uprave/104>. Također se kazneno djelo ili sumnja na protupravno ponašanje može prijaviti i putem aplikacije za e-dojave sumnjivih događaja <https://policija.gov.hr/aplikacije-za-e-dojave-sumnjivih-dogadjaja/172> ili on line prijavom na aplikaciju za prijavu spolnog ali i drugih zlostavljanja djece „Red Button“ <https://redbutton.gov.hr/online-prijava/7>“, kažu u MUP-u.

Iz MUP-a poručuju da se više informacija i savjeti možete pronaći na: **Zlostavljanje suvremenim tehnologijama - mobitel i internet, Seksualno iskorištavanje djece putem Interneta i spolno zlostavljanje i** (<https://mup.gov.hr/gradjani-281562/savjeti-281567/nasilje-281582/zlostavljanje-suvremenim-tehnologijama-mobitel-i-internet-12214/12214>) **Rizici online komunikacije s nepoznatim osobama** (<https://mup.gov.hr/online-prijave/online-prijava-zlostavljanja-djeteta-red-button/zlostavljanje-putem-interneta/rizici-online-komunikacije-s-nepoznatim-osobama/281701>).

Roditelji mogu zaštititi djecu tako da i sami nauče više o mobitelima, internetu i osnovnim pojmovima koja se koriste u virtualnom svijetu, dogovore pravila o korištenju kompjutera i upoznavanju internetskih prijatelja, razgovaraju s djecom i pokušati razumjeti na koje načine koriste internet i mobitele, za koje aktivnosti ih koriste, poučiti ih da ne prosljeđuju niti komentiraju sadržaje koji mogu nekoga povrijediti, razgovarati o tome kad treba, a kad ne treba čuvati tajnu pred roditeljima i odraslima u koje imaju povjerenja, pobrinuti se da djeca steknu osjećaj povjerenja i sigurnosti.

Nasilje među mladima je globalni javnozdravstveni problem, ocjenjuje Svetska zdravstvena organizacija. Uključuje niz djela od zlostavljanja i fizičkog obračuna, preko težih seksualnih i fizičkih napada do ubojstva. Seksualno nasilje također pogađa značajan udio mladih. Primjerice, svaka osma mlada osoba prijavljuje seksualno zlostavljanje. Fizičke tučnjave i maltretiranje također su česti među mladima. Istraživanje u 40 zemalja u razvoju pokazalo je da je u prosjeku 42 posto dječaka i 37 posto djevojčica bilo izloženo maltretiranju.

Vršnjačko zlostavljanje u Sjedinjenim Državama poprima razmjere epidemije. Otprilike svaki peti srednjoškolac prijavio je da je bio zlostavljan na školskom posjedu. Svaki šesti učenik srednjih škola prijavljuje elektroničko zlostavljanje. Neki mladi doživljavaju nasilje više od drugih. Gotovo 40 posto srednjoškolaca koji se izjašnjavaju kao lezbijke, homoseksualci ili biseksualci i oko 33 posto onih koji nisu sigurni u svoj seksualni identitet doživjeli su maltretiranje u školi ili elektroničkim putemi, u usporedbi s 22 posto heteroseksualnih srednjoškolaca . Oko 30 posto srednjoškolki doživjelo je maltretiranje u školi ili elektroničkim putemi, u usporedbi s oko 19 posto srednjoškolaca.

Neosporna je činjenica, međutim, da zlostavljanje negativno utječe na sve mlade uključene, uključujući one koji su zlostavljani, one koji zlostavljaju druge i one koji su svjedoci zlostavljanja, poznati kao promatrači.

Krešimir Pučić

(Članak je objavljen u okviru programa poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije)

(Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora)